

FUNDACJA
IM. WACŁAWA
FELCZAKA

Tisztelet az ősöknek – tisztesség az utódoknak

(a pályamunkával leadott összefoglaló)

WACŁAW
FELCZAK
ALAPÍTVÁNY

„A kultúra nem csak az ismeretek bizonyos mennyisége, hanem magatartás is. Talán elsősorban az.”

(Vihar Béla)¹

1914-1918 - a „nagy háború”, melyben nemzetek véreztek el, s melynek máig ható következményeként nemzetek, országok „süllyedtek el”, csonkolódtak (**Magyarország**), vagy keltek életre, váltak teljessé (**Lengyelország**), és kisemberek sodródtak Európa harcterein át fogolytáborokba (**dédapám**). Ő a fronton és az orosz hadifogságban töltött időről - családjunkban máig is őrzött - levélben, levelezőlapokon, sőt „naplóban” számolt be. Ezekből tudjuk, hogy 1914. október 23-án megsebesült Galiciában.

Később, 1916. július 5-én itt, ill. az orosz hadszíntéren eshetett fogságba a Brusszilov – offenzívában, ahol az orosz sikerhez hozzájárult az osztrák-magyar hadvezetés súlyos hibája is. Történt mindez abban a történelmi helyzetben, amikor Lengyelország függetlenségének visszaállításához két fő koncepció kristályosodott ki: az egyiket József Pilsudski képviselte, aki osztrák szövetségben képzelte el ezt, Galícia és a csupán névleg létező (kongresszusi) Lengyel Királyság egyesítésével, míg Roman Dmowski az oroszokkal keresett szövetséget.

Amikor Lengyelország függetlenségét 1918. november 11-én kikiáltották, Pilsudskinak csupán egy 6 ezer fős hadserege volt, amely egy év múltán 900 ezres lett, 1920 augusztusában pedig már több mint 1 millió lengyel katona harcolt és aratott döntő győzelmet a "visztulai csodának" nevezett varsói csatában a Vörös Hadsereggel szemben, megvédve Lengyelország függetlenségét egy újabb fenyegető felosztással szemben.

Míg a magyarok a háború alatt kifejezhatték támogatásukat a lengyel ügy mellett, ezt a lengyelek a háború után nem viszonzhatták a trianoni békediktátum felülvizsgálatát célzó magyar törekvések támogatásával, nem helyezkedhettek szembe az antanttal, de a magyarbarát érzelmek megmaradtak. ²

A történelem kártyája, hogy a két nép (lengyel – magyar) kapcsolata nem gyengült, hanem elmélyült úgy, hogy én, a dédunoka békében, a lengyel - magyar barátság erősítésén munkálkodva már többször jártam Galícia „lengyel részén”: Wieliczkában, Wadovicében, Rzeszówban, Krakóban, ahol társaimmal megjártuk a Pilsudski – sáncot, emlékezve az I. világháború katonáira (pl. dédapám = Polgár Gyula) és Pilsudski tábornok „csodájára”.

Kámán Júlia
12.A

¹ <https://www.citatum.hu/kategoria/Kultura> 2021.08. 11.

² https://mult-kor.hu/20140326_lengyelek_az_1_vilagaboruban